

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1089
Toplantı Tarihi/Sayısı : 16.1.2024/41
Karar Numarası : 2024/69
Başvuran : Y.Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bandırma 2 No.lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın bulunduğu Kurumda görüntülü görüşme hakkından yararlanamadığı ve iş akdinin feshedildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

a. Kurumda diğer mahpuslara sağlanan görüntülü görüşme hakkının kendisine verilmediğini,

b. Kurumda bulunduğu süre zarfında hiçbir disiplin soruşturması geçirmediğini, lise ve ön lisans eğitimini bitirerek lisans eğitimine dahil olduğunu, yaklaşık dört sene Kurum revirinde çalıştığını ancak herhangi bir kabahatinin olmamasına rağmen iş akdinin feshedilerek çalışmasının sınırlandırıldığını,

c. İdare ve Gözlem Kurulu tarafından çıkar amaçlı suç örgütünden ayrılması konusunda samimiyetin tasdiki kararının alınmasına rağmen her iki talebinin de reddedildiğini ve bunun sebebinin çıkar amaçlı suç örgütünden ceza alması olarak açıklandığını iddia etmekte; görüntülü görüşme hakkı ile Kurum İçi Hizmetleri ve İş Yurtları Birimlerinde çalışma hakkına ilişkin mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

3. Muhatap Bandırma 2 No.lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) sisteminin 14/3/2022 tarihinde mahpusların hizmetine sunulduğu ve bu tarihten itibaren ilgili mevzuat hükümleri kapsamında 30 dakika sesli ve görüntülü şekilde uygulandığı, terör ve çıkar amaçlı suç örgütünden hükümlü olanlar için 10 dakika ve sadece sesli olacak şekilde görüşme yaptırıldığı, ACEP'in merkezi sistem olması sebebiyle sisteme bireysel müdahalenin de mümkün olmadığı ve görüntülü görüşmeye ilişkin cihazların kullanımlarının Kurumun tasarrufunda olmadığı,

b. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün mahpusların çalıştırılması konusunda yetkiyi ceza infaz kurumlarının idare ve gözlem kurullarına verdiği, Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun 28/2/2020 tarihli kararı ile çıkar amaçlı suç örgütü kurma ve suç örgütüne üye olma suçundan barındırılanların çalıştırılmasının Kurum güvenliği açısından risk oluşturacağı ve çalıştırılmaması gerektiği yönünde karar alındığı, başvuranın çıkar amaçlı suç örgütüne üye olma ilamı bulunduğu Kurumda çalıştırılmadığı,

c. Bununla birlikte, terör ve çıkar amaçlı suç örgütlerinin görüntülü görüşmeleri hususunda Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü nezdinde değerlendirmelerin devam ettiği ve uygun görülmesi halinde sistem güncellemesinin yapılacağı ifade edilmiştir.

4. Başvuran yasal süre içerisinde Kurumumuza yazılı görüşünü sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. ..."

6. Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. ..."

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması" gerekmektedir.

9. Anılan Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlallerinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek,

araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, zgrlğinden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Ceza infaz kurumlarında kötü muamele olarak kabul edilecek hususlar farklı Őekillerde tezahür edebilir. Bunların birçoğu ceza infaz kurumu idaresi ve görevlilerinin kasıtlı davranışlarından kaynaklanabileceği gibi yönetimsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle de ortaya çıkabilir. Bu nedenle mahpuslar için bir ceza infaz kurumundaki yaşam tüm yönleriyle değerlendirilmelidir. Ceza infaz kurumundaki yaşam, mahpuslara sunulan aktivitelerin genişliğinden, mahpuslar ve ceza infaz kurumu görevlileri arasındaki ilişkilerin genel durumuna kadar geniş bir alanda değerlendirilmelidir (Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin nlenmesi Komitesi [CPT] İkinci Genel Rapor, Hapsedilme, para.44.).

14. Somut olayda başvuran görüntülü görüşme hakkının kendisine verilmediğini iddia etmektedir. Muhatap Kurum tarafından terör ve çıkar amaçlı suç örgütünden hükümlü olanlar için 10 dakika ve sadece sesli olacak Şekilde görüşme yaptırıldığı, ACEP'in merkezi sistem olması sebebiyle sisteme bireysel müdahalenin de mümkün olmadığı ve görüntülü görüşmeye ilişkin cihazların kullanımlarının Kurumun tasarrufunda olmadığı ifade edilmiş olup mevzuat çerçevesinde iş ve işlemlerin gerçekleştirildiği anlaşılmış mezkr iddia kapsamında muhatap Kurum tarafından hak ihlali anlamına gelecek bir uygulamanın bulunmadığı değerlendirilmiştir.

15. Başvuranın diğer iddiası ise herhangi bir kabahatinin olmamasına rağmen iş akdinin feshedilerek çalışmasının sınırlandırıldığına ilişkindir. Başvuranın mezkr iddiasına ilişkin muhatap Kurum tarafından İdare ve Gözlem Kurulunun kararı ile çıkar amaçlı suç rgt kurma ve suç örgütüne ye olma suçundan barındırılanların çalıştırılmasının Kurum güvenliği açısından risk oluşturacağı yönünde karar alındığı, başvuranın çıkar amaçlı suç örgütüne ye olma ilamı bulunduğu belirtilmiş, muhatap Kurum tarafından hak ihlaline varan bir uygulamanın bulunmadığı değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAğININ İHLAL EDİLMEDİğİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

16/1/2024 tarihinde, OY BİRLİğİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye